

DIRECTOR
CARLES CAPDEVILA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA,
JORDI CORTADA

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON
EDICIÓ DIGITAL
SÍLVIA BARROSO
POLÍTICA FERRAN CASAS
INTERNACIONAL MARC VIDAL,
CARMÉ COLOMINA
ECONOMIA ÀLEX FONT
SOCIETAT JOAN SERRA
CULTURA LAURA SERRA
COMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA

DELEGACIÓ A MADRID
MARIA EUGÈNIA QUETGLAS
DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES
LAIA FORÉS
LLENGUA ALBERT PLA
FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION,
XAVIER BERTRAL

EDICIÓ DE PREMSA
PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
CONSELLER DELEGAT
SALVADOR GARCIA RUIZ
EDITOR
ANTONI BASSAS
DIRECTORS DE NEGOCI
ANTONI M. PIQUÉ
(EXPERIÈNCIA D'USUARI)
ORIOL CANALS
(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ
I PROMOCIONS)
MARC ERRA
(MÀRQUETING I E-COMMERCE)
DIRECTORA FINANCERA
FOIX VALDÉ
DIRECTOR COMERCIAL
SERGI GERMÁN
DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ
SERGI RUIZ
DIRECTOR DE TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110
CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL

Edicions de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

LA CITA

“ El factor clau que determinarà el seu futur financer no és l'economia; el factor clau és la seva filosofia

Jim Rohn

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

La democràcia sospitosa

Quanta democràcia es pot permetre una societat? Fa unes setmanes aquesta semblava la pregunta que suscitava a molts crítics els resultats del referèndum sobre la immigració a Suïssa. Els defensors més aviat ens van explicar per què els suïssos no són tan xenòfobs com una lectura precipitada dels resultats faria pensar. Entremig, però, encara espero una defensa nítida i contundent de la democràcia directa, sense fissures.

Defensar la democràcia (representativa) és avui gairebé un dogma, però com en qualsevol sistema de decisió el seu resultat final vindrà condicionat pel bon disseny del procés decisonal. En aquest sentit, és bo introduir filtres diversos. Com en el cas de l'aigua, no serveix de res fer-la passar per tres filtres idèntics si volem augmentar-ne la qualitat. En ple segle XXI, això ho tenim clar molts defensors de la democràcia quan afirmem que cal articular-la en tres dimensions diferents: la representativa, la participativa i la directa. En fer-ho no fem altra cosa que recuperar la saviesa dels antics que defensaven el govern mixt, no tant per protegir-se del govern desbocat (com en l'equilibri de poders liberal), sinó com una recerca de la millor decisió possible.

Deliberar es fa millor en un petit grup (ja sigui un Parlament nacional o un Ajuntament), tot i que les tecnologies mediàtiques poden afavorir-ne l'ampliació. El que sí que pot fer molt bé molta gent és proposar coses perquè siguin deliberades després, o vetar coses que ja han estat deliberades però que no tenen prou acceptació general. I aquí és on Suïssa porta un gran avantatge respecte de moltes altres democràcies, amb el seu sistema d'iniciatives

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

ciutadanes i de referèndums. Recollint 100.000 signatures (un nombre fix des del 1874) els ciutadans suïssos poden proposar una modificació constitucional a escala federal (el mecanisme també existeix a nivells inferiors) que serà consultada en referèndum. Aquest va ser el cas del referèndum del 9 de febrer. Amb 50.000 signatures es pot demanar un referèndum per vetar una llei.

La virtut del veto democràtic és doble. Si una llei no té prou suport popular potser val la pena seguir-hi treballant abans de ser imposada sobre els que teòricament en tenen el poder sobirà, el poble. La ficció roussoniana que la voluntat general s'elabora al Parlament i és idèntica a la voluntat de la gent no sembla gaire raonable. Però hi ha una segona virtut, molt millor. Com diu l'advocat suís d'origen espanyol Daniel Ordás, defensor d'una reforma de la Constitució espanyola, el veritable poder del veto és la forma de fer política que implica: els polítics no prendran certes decisions si estan conven-

çuts que tota la seva feina se n'anirà en orris en un referèndum. En paraules seves: el millor referèndum és el que no se celebra.

Un sistema polític intel·ligent és el que dona sortida a les demandes de la ciutadania, institucionalitza la protesta i canalitza l'energia creativa i transformadora de la societat. Allà on la gent no té poder de veto institucionalitzat se l'ha de guanyar, cada vegada començant de zero, al carrer, amb vagues, protestes, *escraches* i, en definitiva, aldarulls. La pregunta és: què és raonable fer quan 1,4 milions de signatures no són tingudes en compte, com va passar al Congrés espanyol amb la iniciativa legislativa popular sobre la dació en pagament?

Els detractors de la democràcia directa solen relacionar-la amb la inestabilitat i passions poc raonables. N'hi ha que diuen que el sistema pot col·lapsar-se amb la participació, que si és possible vetar es veta tot. Tanmateix, les dades de Suïssa ho desmenteixen amb rotunditat. Des de l'any 2000, a escala federal s'han donat 62 iniciatives populars (incloent-hi les del dia 9), de les qual només 53 van ser aprovades pel conjunt dels ciutadans. I dels 38 referèndums opcionals (vetos), en 30 es va aprovar el que havia proposat el govern. No va caldre, però, sortir al carrer per aconseguir que es fes marxa enrere en els 8 restants. La democràcia directa és una garantia, que ha d'anar de bracet d'una bona educació i uns bons mitjans de comunicació. No una amenaça.

Més a prop, em sembla evident que la consulta sobre el futur polític de Catalunya es pot entendre com el resultat d'un fracàs institucional produït per la impossibilitat d'exercir el veto sobre certes decisions que concerneixen, en primer terme, els ciutadans catalans.

Els detractors de la democràcia directa la relacionen amb la inestabilitat. Les dades de Suïssa ho desmenteixen

DIÀLEG

Els grans debats de l'actualitat en mitjans d'aquí i del món

Suïssa fa saltar l'alarma

(THE NEW YORK TIMES)

Brussel·les pot dir el que vulgui, però hauríem d'estar agraïts als suïssos. El seu referèndum del dia 9 de febrer, que va sortir favorable –per un marge molt estret, el 50,3%– a reintroduir quotes per a ciutadans de la Unió Europea, podria ser un xoc saludable. [...] En efecte, els suïssos han tingut èxit allà on David Cameron va fracassar. El primer ministre britànic va intentar engegar un debat a la UE al novembre, quan va demanar restriccions a la immigració, però ho va plantejar en els termes equivocats. [...]

La lliure circulació de persones va funcionar meravellosament bé mentre la UE era petita i pròspera. Amb la

gran expansió del 2004, quan vuit països de l'antic bloc de l'Est van entrar a la Unió, va arribar la primera onada d'immigrants: polonesos, eslovacs, lituans i altres van començar a moure's a la recerca de sous més alts. El 2007 Romania i Bulgària van obtenir el permís d'entrada a condició que els seus ciutadans esperessin cinc anys més per buscar feina a la UE. I llavors ningú hi va prestar gaire atenció.

Llavors va venir la crisi del deute sobirà, que ho va canviar tot. A mesura que la recessió colpejava diversos països de la zona euro i l'atur augmentava, els estrangers ja no eren tan benvinguts com abans. [...]

Molts dels arguments esgrimits pels polítics contraris a la immigració no tenen el suport dels fets. [...] El *Financial Times* va informar que el govern tenia estadístiques que indicaven que les xifres dels immigrants que entren al Regne Unit queden compensades per les dels britànics que viuen a fora. [...]

Un nou estudi de l'OCDE mostra que, des de l'inici de la crisi, la mobilitat dins la UE ha estat encara més alta que dins els Estats Units. La migració s'ha convertit en un mecanisme d'ajustament que respon als canvis del mercat laboral. Per això Alemanya ha donat la benvinguda no només a mà d'obra barata de l'Est sinó també a llicenciats del sud d'Europa, que *Der Spiegel* va anomenar "Els nous treballadors convidats". [...]

Però les percepcions importen, i el resultat del referèndum suís no pot ser menystingut. Si el tan necessari debat sobre immigració finalment té lloc, els polítics europeus haurien d'evitar la mentalitat del tot-o-res i centrar-se a corregir els desequilibris migratoris dins la unió. Com en el cas de l'euro, pot molt ben ser que conculguin que la solució és més unió, no menys. [...]

[23 de febrer]

SYLVIE KAUFFMAN

DIRECTORA EDITORIAL DE 'LE MONDE'

